NN 128/2020 (20.11.2020.), Zakon o upućivanju radnika u Republiku Hrvatsku i prekograničnoj provedbi odluka o novčanoj kazni

HRVATSKI SABOR

2438

Na temelju članka 89. Ustava Republike Hrvatske, donosim

ODLUKU

O PROGLAŠENJU ZAKONA O UPUĆIVANJU RADNIKA U REPUBLIKU HRVATSKU I PREKOGRANIČNOJ PROVEDBI ODLUKA O NOVČANOJ KAZNI

Proglašavam Zakon o upućivanju radnika u Republiku Hrvatsku i prekograničnoj provedbi odluka o novčanoj kazni, koji je Hrvatski sabor donio na sjednici 11. studenoga 2020.

Klasa: 011-01/20-01/98
Urbroj: 71-10-01/1-20-2
Zagreb, 13. studenoga 2020.

Predsjednik
Republike Hrvatske
Zoran Milanović, v. r.

ZAKON

O UPUĆIVANJU RADNIKA U REPUBLIKU HRVATSKU I PREKOGRANIČNOJ PROVEDBI ODLUKA O NOVČANOJ KAZNI

GLAVA I.
OPĆE ODREDBE

Predmet Zakona

Članak 1.

(1) Ovim se Zakonom, u cilju zaštite radnika, neovisno o pravu koje se primjenjuje na radni odnos upućenoga radnika, uređuju uvjeti rada i prava radnika koji je u okviru prekograničnog pružanja usluga upućen na rad na ograničeno vrijeme u Republiku Hrvatsku iz Europske unije, druge države ugovornice Europskoga gospodarskog prostora (u daljnjem tekstu: EGP), Švicarske Konfederacije ili treće zemlje, osim ako ovim Zakonom nije drugačije određeno.

(2) Ovim se Zakonom propisuju obveze poslodavaca te pravila i postupak uzajamne pomoći i suradnje nadležnih tijela država članica u prekograničnoj provedbi odluka o novčanoj kazni koje je donijelo nadležno tijelo ili potvrdilo upravno tijelo ili sud države članice, izrečenoj pružatelju usluga sa sjedištem u jednoj državi članici EGP-a zbog povrede prava upućenoga radnika odnosno kršenja pravila o upućivanju radnika.

(3) Ovaj se Zakon ne primjenjuje na prekograničnu provedbu novčanih kazni i drugih sankcija na temelju odluka izrečenih u kaznenim, prekršajnim, građanskim i trgovačkim stvarima na koje se primjenjuju pravni propisi kojima su u hrvatsko zakonodavstvo preuzete Okvirna odluka Vijeća 2005/214/PUP od 24. veljače 2004. o primjeni načela uzajamnog priznavanja novčanih kazni (SL L 76, 22. 3. 2005.), Uredba Vijeća br. 44/2001 od 22. prosinca 2000. o nadležnosti i izvršenju sudskih odluka u građanskim i trgovačkim predmetima (SL L 12, 16. 1. 2001.) i Uredba (EU) br. 1215/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 12. prosinca 2012. o nadležnosti, priznavanju i izvršenju sudskih odluka u građanskim i trgovačkim stvarima (preinačena) (SL L 351, 20. 12. 2012.).

(4) Odredbe glave IV. ovoga Zakona ne primjenjuju se na upućivanja radnika iz Švicarske Konfederacije i trećih zemalja.

(5) Ovaj se Zakon ne primjenjuje na prekogranično pružanje usluga samozaposlenih osoba, rad u dvije ili više država te rad pomoraca.

Usklađivanje s pravnim aktima Europske unije

Članak 2.

Ovim se Zakonom u hrvatsko zakonodavstvo preuzimaju sljedeće direktive Europske unije:

– Direktiva 96/71/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 16. prosinca 1996. o upućivanju radnika u okviru pružanja usluga (SL L 18, 21. 1. 1997.)

– Direktiva 2014/67/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 15. svibnja 2014. o provedbi Direktive 96/71/EZ o upućivanju radnika u okviru pružanja usluga i izmjeni Uredbe (EU) br. 1024/2012 o administrativnoj suradnji putem Informacijskog sustava unutarnjeg tržišta (»Uredba IMI«) (Tekst značajan za EGP) (SL L 159, 28. 5. 2014.)

– Direktiva (EU) 2018/957 Europskog parlamenta i Vijeća od 28. lipnja 2018. o izmjeni Direktive 96/71/EZ o upućivanju radnika u okviru pružanja usluga (Tekst značajan za EGP) (SL L 173, 9. 7. 2018. i SL L 91, 29. 3. 2019.).

Pojmovi

Članak 3.

Pojedini pojmovi u smislu ovoga Zakona imaju sljedeće značenje:

1. *strani poslodavac* je:

– fizička ili pravna osoba, uključujući i agenciju za privremeno zapošljavanje, koja ima sjedište u državi članici Europske unije, drugoj državi ugovornici EGP-a ili u Švicarskoj Konfederaciji i koja u okviru privremenoga ili povremenoga prekograničnog pružanja usluga upućuje radnika na ograničeno vrijeme na rad u Republiku Hrvatsku ili

– fizička ili pravna osoba, uključujući agenciju za privremeno zapošljavanje, koja ima sjedište u trećoj državi i koja, na temelju višestranoga ili dvostranoga međunarodnog ugovora koji obvezuje Republiku Hrvatsku, može pružati usluge u Republici Hrvatskoj te upućuje radnika na ograničeno vrijeme na rad u Republiku Hrvatsku radi izvršenja usluge

2. *upućeni radnik* je radnik kojega je strani poslodavac u jednoj od situacija iz članka 5. ovoga Zakona uputio na ograničeno vrijeme na rad u Republiku Hrvatsku, koja nije država u kojoj radnik uobičajeno radi

3. *država sjedišta* je država članica Europske unije, druga država ugovornica EGP-a, Švicarska Konfederacija, Republika Hrvatska ili treća država na čijem teritoriju pružatelj usluge ostvaruje pravo na poslovni nastan

4. *sjedište* znači stalno mjesto poslovanja gdje se stvarno upravlja gospodarskom djelatnošću od strane pružatelja usluga u neodređenom razdoblju i sa stalnom infrastrukturom

5. *treća država* je država koja nije država članica Europske unije ili druga država ugovornica EGP-a, niti Švicarska Konfederacija

6. strana *agencija* je agencija za privremeno zapošljavanje koja ima sjedište u državi članici Europske unije, drugoj državi ugovornici EGP-a ili Švicarskoj Konfederaciji, a koja je prekogranično ustupila radnika korisniku koji ima sjedište u Republici Hrvatskoj ili korisniku koji privremeno posluje u Republici Hrvatskoj ili ima sjedište u trećoj državi i koja, na temelju višestranoga ili dvostranoga međunarodnog ugovora koji obvezuje Republiku Hrvatsku, može pružati usluge u Republici Hrvatskoj te je prekogranično ustupila radnika korisniku koji ima sjedište u Republici Hrvatskoj ili korisniku koji privremeno posluje u Republici Hrvatskoj

7. *strani korisnik* je pravna ili fizička osoba – pružatelj usluga sa sjedištem u državi članici Europske unije, drugoj državi ugovornici EGP-a ili Švicarskoj Konfederaciji ili koji ima sjedište u trećoj državi te, na temelju višestranoga ili dvostranoga međunarodnog ugovora koji obvezuje Republiku Hrvatsku, može pružati usluge u Republici Hrvatskoj, a koji koristi rad agencijskoga radnika

8. *domaća agencija* je agencija za privremeno zapošljavanje koja ima sjedište u Republici Hrvatskoj

9. *domaći korisnik* je pravna osoba sa sjedištem u Republici Hrvatskoj ili fizička osoba registrirana u Republici Hrvatskoj za obavljanje gospodarske djelatnosti, kojoj je strana agencija za privremeno zapošljavanje uputila radnika na temelju ugovora o prekograničnom ustupanju radnika

10. *domaći radnik* je fizička osoba u radnom odnosu s poslodavcem koji ima sjedište u Republici Hrvatskoj odnosno fizička osoba koja se smatra radnikom u smislu općeg propisa kojim se uređuju radni odnosi u Republici Hrvatskoj

11. *dodatak karakterističan za upućivanje* je dodatak koji poslodavac isplaćuje radniku zbog upućivanja odnosno privremenoga izbivanja iz mjesta prebivališta, čija je svrha socijalna zaštita upućenoga radnika u državi u koju je upućen

12. *država članica* je država članica Europske unije odnosno druga država ugovornica EGP-a

13. *država koja podnosi zahtjev* je država članica u kojoj je donesena odluka iz točke 18. ovoga članka

14. *država koja zaprima zahtjev* je država članica kojoj je podnesen zahtjev za dostavu obavijesti o odluci o novčanoj kazni ili zahtjev za naplatu novčane kazne iz točke 19. ovoga članka

15. *zahtjev za dostavu obavijesti* je zahtjev nadležnoga tijela države članice da se pružatelj usluga obavijesti o odluci o novčanoj kazni iz točke 18. ovoga članka, donesenoj u državi članici koja podnosi zahtjev

16. *zahtjev za naplatu* je zahtjev nadležnoga tijela države članice da se u državi koja je zaprimila zahtjev izvrši izvršna odnosno pravomoćna odluka o novčanoj kazni iz točke 19. ovoga članka

17. *pružatelj usluga* je poslodavac, fizička ili pravna osoba koja ima sjedište u državi kojoj je zahtjev dostavljen, a koji je u okviru prekograničnoga pružanja usluga uputio radnika na rad u državu koja podnosi zahtjev

18. *odluka o novčanoj kazni* je odluka kojom je pružatelju usluga s poslovnim nastanom u drugoj državi članici naloženo plaćanje novčane kazne ili druge administrativne novčane sankcije ako je odluku donijelo nadležno tijelo ili potvrdilo upravno tijelo ili sud države članice za povrede propisa o zajamčenim pravima upućenoga radnika ili drugih propisa o upućivanju radnika u toj državi, a koja ne može dovesti do postupka pred sudom stvarno nadležnim za kaznene stvari

19. *novčana kazna* znači obvezu plaćanja novčanog iznosa utvrđenoga kao financijska sankcija odlukom iz točke 18. ovoga članka, uključujući upravne ili sudske pristojbe, druge pristojbe, troškove i naknade te druge sastavne dijelove kazne

20. *proširenі kolektivni ugovor* je kolektivni ugovor čija je primjena odlukom ministra nadležnoga za poslove rada proširena na sve poslodavce i radnike u određenom području, grani ili djelatnosti na temelju općega propisa kojim se uređuju radni odnosi.

Rodna jednakost

Članak 4.

Izrazi koji se koriste u ovom Zakonu, a imaju rodno značenje odnose se jednako na muški i ženski rod.

GLAVA II.
UPUĆIVANJE RADNIKA U REPUBLIKU HRVATSKU

Situacije upućivanja

Članak 5.

U smislu ovoga Zakona i ako drugačije nije određeno posebnim propisom, upućivanjem se smatra ako strani poslodavac, u okviru privremenoga ili povremenoga prekograničnog pružanja usluga, na ograničeno razdoblje upućuje radnika na rad u Republiku Hrvatsku:

1. za svoj račun i pod svojim vodstvom, na temelju ugovora sklopljenoga između stranoga poslodavca i korisnika usluge u Republici Hrvatskoj kojem je usluga namijenjena, pod uvjetom da za vrijeme upućivanja između stranog poslodavca i radnika postoji radni odnos ili

2. u svoju podružnicu ili u društvo u vlasništvu iste grupe kojoj pripada i strani poslodavac, pod uvjetom da za vrijeme upućivanja između stranoga poslodavca i radnika postoji radni odnos ili

3. ustupa radnika kao agencija za privremeno zapošljavanje korisniku sa sjedištem u Republici Hrvatskoj ili koji posluje u Republici Hrvatskoj, pod uvjetom da za vrijeme ustupanja postoji radni odnos između agencije za privremeno zapošljavanje i radnika.

1. UVJETI RADA UPUĆENOGA RADNIKA

Zajamčeni uvjeti rada

Članak 6.

(1) Strani poslodavac dužan je, neovisno o pravu koje se primjenjuje na radni odnos upućenoga radnika i osim ako drugo nije određeno ovim Zakonom, za vrijeme upućivanja radnika u Republiku Hrvatsku primjenjivati odredbe propisa Republike Hrvatske odnosno proširenoga kolektivnog ugovora koje se odnose na:

1. najduže trajanje radnog vremena i najkraće trajanje odmora

2. najkraće trajanje plaćenog godišnjeg odmora

3. naknadu za obavljeni rad iz članka 8. ovoga Zakona, uključujući povećanu naknadu za prekovremeni rad

4. zaštitu zdravlja i sigurnost na radu

5. zaštitne mjere za rad trudnica, žena koje su nedavno rodile odnosno doje i maloljetnih radnika

6. uvjete ustupanja preko agencija za privremeno zapošljavanje

7. jednako postupanje prema ženama i muškarcima i drugu zaštitu od diskriminacije

8. dodatak ili naknadu za troškove putovanja, hrane i smještaja za vrijeme obavljanja zadatka zbog čijeg je izvršenja radnik upućen u Republiku Hrvatsku, iz članka 9. ovoga Zakona, pod uvjetom da na takav dodatak ili naknadu prema propisu odnosno proširenom kolektivnom ugovoru ima pravo domaći radnik

9. kvalitetu smještaja u mjeri na koju ima pravo domaći radnik, ako je poslodavac prema propisu ili proširenom kolektivnom ugovoru dužan osigurati smještaj domaćem radniku koji izbiva iz svojega uobičajenoga mjesta rada.

(2) Iznimno, na uvjete rada iz stavka 1. ovoga članka stranoga agencijskog radnika upućenoga domaćem korisniku primjenjuju se odredbe članka 11. ovoga Zakona.

(3) Uvjeti rada iz stavka 1. točaka 2. i 3. ovoga članka i članka 11. stavka 1. ovoga Zakona neće se primjenjivati na kvalificiranoga radnika kojega je strani poslodavac uputio na rad u Republiku Hrvatsku na razdoblje kraće od osam dana ako ga strani poslodavac koji obavlja isporuku upućuje da izvrši početno sastavljanje odnosno prvo postavljanje koje je nužno za stavljanje isporučene robe u uporabu i koje je ugovoreno kao bitan sastojak ugovora o isporuci robe.

(4) Odredba stavka 3. ovoga članka ne primjenjuje se na radnika kojega strani poslodavac upućuje u Republiku Hrvatsku zbog obavljanja svih poslova u graditeljstvu koji se odnose na izgradnju, popravljanje, održavanje, preinake ili rušenje zgrada, a posebno poslove iskapanja, zemljanih radova, stvarnih poslova izgradnje, sastavljanja i rastavljanja prefabriciranih elemenata, postavljanja instalacija, preinaka, renoviranja, popravaka, rastavljanja, rušenja, redovitog održavanja, održavanja, ličenja i čišćenja ili poboljšanja.

Primjena povoljnijeg prava

Članak 7.

Ako su zajamčeni uvjeti rada iz članaka 6. i 11. ovoga Zakona povoljnije uređeni pravom države sjedišta stranoga poslodavca i koje se primjenjuje na radni odnos upućenoga radnika nego pravom Republike Hrvatske, na upućenoga radnika primjenjuje se za njega povoljnije pravo.

Naknada za obavljeni rad

Članak 8.

(1) Naknadu za obavljeni rad koja se jamči upućenom radniku ako je povoljnija za radnika čine svi obvezni sastavni dijelovi naknade za obavljeni rad na koje imaju pravo svi domaći radnici prema propisu odnosno proširenom kolektivnom ugovoru, osim ako drugo nije određeno ovim Zakonom.

(2) Iznimno od odredbe stavka 1. ovoga članka, strani agencijski radnik upućen korisniku sa sjedištem u Republici Hrvatskoj ima pravo na naknadu za obavljeni rad na koju ima pravo domaći agencijski radnik prema odredbama općega propisa kojim se uređuju radni odnosi u Republici Hrvatskoj, a najmanje u iznosu koji ne smije biti nepovoljniji od plaće radnika zaposlenoga kod korisnika na istim poslovima, a koju bi strani agencijski radnik ostvario da je izravno sklopio ugovor o radu s domaćim korisnikom.

(3) Naknadom za obavljeni rad iz stavaka 1. i 2. ovoga članka ne smatra se naknada stvarno nastalih troškova zbog i za vrijeme upućivanja, kao što su troškovi putovanja, hrane, smještaja niti davanja u naravi, a koje je domaći poslodavac dužan osigurati domaćem upućenom radniku prema zakonodavstvu Republike Hrvatske odnosno na temelju obveze koja proizlazi iz prava koje se primjenjuje na radni odnos domaćega radnika.

(4) Novčana sredstva koja se na temelju posebnog propisa kojim se uređuje rad i poslovanje dobrovoljnih mirovinskih fondova uplaćuju u zatvoreni dobrovoljni mirovinski fond radnika člana fonda ne smatraju se naknadom za obavljeni rad iz stavaka 1. i 2. ovoga članka.

Troškovi mobilnosti tijekom rada u Republici Hrvatskoj

Članak 9.

(1) Troškovi iz članka 6. stavka 1. točke 8. ovoga Zakona troškovi su koji nastaju ako upućeni radnik mora, u okviru i zbog obavljanja zadatka radi čijeg je izvršenja upućen u Republiku Hrvatsku, putovati do i iz redovnoga mjesta rada u Republici Hrvatskoj ili ako poslodavac privremeno šalje radnika iz redovnoga mjesta rada u Republici Hrvatskoj u drugo mjesto rada u Republici Hrvatskoj ili u drugu državu.

(2) Odredba stavka 1. ovoga članka ne odnosi se na naknadu troškova povezanih s početkom i krajem upućivanja iz države i natrag u državu iz koje se radnik upućuje u Republiku Hrvatsku.

Osiguranje zajamčene naknade za obavljeni rad

Članak 10.

(1) Nadležno tijelo iz članka 45. ovoga Zakona utvrđuje je li upućenom radniku osigurana naknada za obavljeni rad na koju radnik ima pravo prema odredbama ovoga Zakona.

(2) Prilikom utvrđivanja je li stvarno isplaćeni iznos naknade za obavljeni rad barem jednak iznosu naknade koju radniku upućenom u Republiku Hrvatsku treba osigurati primjenom odredbi ovoga Zakona, uspoređuje se brutoiznos stvarno isplaćene naknade i brutoiznos naknade za obavljeni rad na koju upućeni radnik ima pravo prema odredbama ovoga Zakona, a ne pojedinačni sastavni dijelovi naknade za obavljeni rad.

(3) Prilikom usporedbe iz stavka 2. ovoga članka ne uzimaju se u obzir iznosi isplaćeni upućenom radniku za prekovremeni rad, otežane uvjete rada, noćni rad, rad nedjeljom, blagdanom ili nekim drugim danom za koji je zakonom određeno da se ne radi, davanja u naravi te iznosi dodataka kojima je svrha naknada stvarno nastalih troškova zbog upućivanja koje je strani poslodavac isplatio upućenom radniku na temelju obveze koja proizlazi iz zakonodavstva države sjedišta poslodavca odnosno prava koje se primjenjuje na radni odnos upućenoga radnika, kao što su troškovi putovanja, hrane i smještaja, te se ti troškovi isplaćuju uz naknadu za obavljeni rad.

(4) Dodatak karakterističan za upućivanje koji je strani poslodavac iskazao kao isplatu radniku smatra se dijelom naknade za obavljeni rad, osim ako se ne isplaćuje kao naknada za stvarno nastale troškove zbog upućivanja.

(5) Ako nije moguće utvrditi koji je dio iznosa dodatka isplaćen radniku na ime naknade stvarno nastalih troškova nastalih zbog upućivanja, a koji dio na ime naknade za obavljeni rad, smatra se da je ukupni iznos isplaćen kao naknada stvarno nastalih troškova zbog upućivanja.

(6) Uplate stranoga poslodavca u dobrovoljni zatvoreni mirovinski fond u ime radnika, člana fonda, ne smatraju se naknadom za obavljeni rad i ne uzimaju se u obzir prilikom usporedbe iz stavka 2. ovoga članka.

2. UPUĆENI AGENCIJSKI RADNICI

Uvjeti rada upućenoga agencijskog radnika

Članak 11.

(1) Strana agencija dužna je, neovisno o pravu koje se primjenjuje na radni odnos agencijskoga radnika, osim ako nije povoljnije, za vrijeme upućivanja agencijskoga radnika domaćem korisniku na uvjete rada iz članka 6. stavka 1. točaka 1. do 7. ovoga Zakona primjenjivati odredbe općega propisa kojim se uređuju radni odnosi koje se primjenjuju na radnika domaće agencije ustupljenoga korisniku u Republici Hrvatskoj.

(2) Prava iz članka 6. stavka 1. točaka 8. i 9. ovoga Zakona jamče se i upućenom stranom agencijskom radniku ako je korisnik iz stavka 1. ovoga članka prema propisima Republike Hrvatske odnosno proširenom kolektivnom ugovoru dužan osigurati ta prava svojim radnicima.

Strana agencija upućuje radnika domaćem korisniku

Članak 12.

(1) Ako strana agencija upućuje radnika domaćem korisniku, korisnik je dužan, u pisanom obliku, prije sklapanja ugovora o prekograničnom ustupanju radnika, obavijestiti stranu agenciju o plaći i drugim uvjetima rada radnika zaposlenoga kod korisnika na istim poslovima, a koje bi strani agencijski radnik ostvario da je izravno sklopio ugovor o radu s korisnikom u skladu s općim propisom kojim se uređuju radni odnosi u Republici Hrvatskoj.

(2) Strana agencija smatra se u smislu ovoga Zakona poslodavcem koji je dužan u pisanom obliku potvrditi domaćem korisniku da je obaviješten o uvjetima rada iz stavka 1. ovoga članka.

(3) Strana agencija dužna je upućenom agencijskom radniku osigurati uvjete rada iz članka 11. ovoga Zakona samo pod uvjetom da su povoljnije uređeni propisima odnosno primjenjivim kolektivnim ugovorima u Republici Hrvatskoj nego pravom države sjedišta strane agencije koje se primjenjuje na radni odnos agencijskoga radnika.

(4) Korisnik iz stavka 1. ovoga članka ne može biti domaća agencija za privremeno zapošljavanje.

Strani korisnik šalje stranoga agencijskog radnika u Republiku Hrvatsku u kojoj privremeno ili povremeno posluje

Članak 13.

(1) Ako strani korisnik pružatelj usluga sa sjedištem u državi članici Europske unije, drugoj državi ugovornici EGP-a, Švicarskoj Konfederaciji ili u trećoj državi pošalje u Republiku Hrvatsku, u kojoj privremeno ili povremeno posluje, stranoga agencijskog radnika, u smislu ovoga Zakona strana agencija smatra se poslodavcem koji upućuje radnika.